

POSTANOWIENIE

Dnia 12 kwietnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romuald Dalewski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Leszek Bielecki

SSN Jarosław Sobutka

w sprawie z odwołania I. Sp. z o.o. z siedzibą w G.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Gdańsku
z udziałem Z. W.
o podstawę wymiaru składek,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 12 kwietnia 2023 r.,
zażalenia odwołującej się Spółki na postanowienie Sądu Apelacyjnego w Gdańsku
z dnia 20 października 2022 r., sygn. akt III AUz 54/21,

1) oddala zażalenie,

**2) zasądza od I. Sp. z o.o. z siedzibą w G. na rzecz Zakładu
Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Gdańsku kwotę 240
(dwieście czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów
zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym.**

]

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Gdańsku, postanowieniem z dnia 20 października 2022 r.,
sprawdził z urzędu wartość przedmiotu zaskarżenia i ustalił tę wartość na kwotę
1.022,30 zł oraz odrzucił skargę kasacyjną I. Sp. z o.o. z siedzibą w G.. W ocenie
Sądu Apelacyjnego, po sprawdzeniu wartości przedmiotu zaskarżenia okazało się,
że w sprawie Z.W. wynosi ona 1.022,30 zł. W takim wypadku skarga kasacyjna jest

niedopuszczalna w myśl art. 398² k.p.c. Mając powyższe na względzie, Sąd Apelacyjny orzekł z mocy art. 398⁶ § 2 k.p.c.

Zażaleniem z dnia 21 listopada 2022 r. pełnomocnik płatnika składek zaskarżył postanowienie Sądu Apelacyjnego z dnia 20 października 2022 r. w części odrzucającej skargę kasacyjną (pkt III postanowienia), zarzucając naruszenie przepisów postępowania, które to uchybienie miało istotny wpływ na wynik sprawy, tj. art. 398⁶ § 2 k.p.c. w zw. z art. 398² § 1 k.p.c. - poprzez odrzucenie skargi kasacyjnej w niniejszej sprawie, podczas gdy sprawa dotyczy objęcia obowiązkiem ubezpieczenia społecznego, a nadto wartość przedmiotu zaskarżenia w sprawie przekracza kwotę 10.000,00 zł. Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia o odrzuceniu skargi kasacyjnej oraz o zasądzenie od organu rentowego na rzecz płatnika zwrotu kosztów niniejszego postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Jednocześnie wniósł o zmianę, w trybie art. 380 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c. i art. 394¹ § 3 k.p.c., pkt 1 postanowienia Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 21 listopada 2022 r. w przedmiocie sprawdzenia i ustalenia wartości przedmiotu zaskarżenia na kwotę 1.022,30 zł, poprzez jego uchylenie, względnie ustalenie wartości przedmiotu zaskarżenia na kwotę 388.798,00 zł.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę, że zażalenie w niniejszej sprawie odnosi się do rozstrzygniętego już przez Sąd Najwyższy problemu - płatnik składek zaskarżył już kilkadziesiąt orzeczeń, mocą których odrzucono jego skargi kasacyjne (zob. m. in.: postanowienie z dnia 14 grudnia 2021 r., II UZ 23/21, LEX nr 3275250; postanowienie z dnia 11 stycznia 2022 r., II UZ 70/21, LEX nr 3305655, postanowienie z dnia 11 maja 2022 r., II UZ 5/22, niepubl., postanowienie z dnia 13 lipca 2022 r., II UZ 8/22, niepubl., postanowienie z dnia 4 października 2022 r., II UZ 4/22, niepubl.).

Odnosząc się do argumentów zawartych w uzasadnieniu zażalenia należy zwrócić ponownie uwagę na kilka elementów.

Strona skarżąca błędnie wskazuje, że skarga kasacyjna jest dopuszczalna niezależnie od wartości przedmiotu zaskarżenia (art. 398² § 1 k.p.c.) nie zauważając, że przedmiot niniejszej sprawy określiła decyzja organu rentowego, dotycząca zwiększenia podstawy wymiaru składek pracownika R.K. - w sytuacji określonej w art. 8 ust. 2a ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. W sprawach dotyczących „przypisania pracodawcy podwyższonej składki” w wyniku zastosowania art. 8 ust. 2a ustawy systemowej decyzja taka jest decyzją wymiarową i w związku z tym skarga kasacyjna w takiej sprawie jest dopuszczalna w razie przekroczenia granicy wartości przedmiotu zaskarżenia określonej w art. 398² § 1 zdanie pierwsze k.p.c. Nie istnieje zatem odrębny tytuł ubezpieczenia na podstawie art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, który mógłby stanowić przedmiot sporu przed sądem ubezpieczeń społecznych (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 16 stycznia 2019 r., I UZ 53/18, Legalis nr 1865247, postanowienie Sądu Najwyższego z 13 lipca 2022 r., II UZ 8/22, niepubl.). W przypadku spełnienia przesłanek z art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych nie występuje samodzielne (odrębne) ubezpieczenie z tytułu zatrudnienia u drugiego podmiotu, lecz jedno ubezpieczenie u pierwotnie zatrudniającego (wnioskodawcy). O dopuszczalności skargi kasacyjnej decyduje zatem wartość przedmiotu zaskarżenia, czyli kwota dodatkowych składek (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 11 sierpnia 2016 r., II UZ 32/16, Legalis nr 1507575, postanowienie Sądu Najwyższego z 13 lipca 2022 r., II UZ 8/22, niepubl.).

Dopuszczalność skargi kasacyjnej w sprawach o prawa majątkowe uzależniona jest od wartości przedmiotu zaskarżenia, niezależnie od tego, czy sporne roszczenie dotyczyło ustalenia, ukształtowania, czy świadczenia (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 14 stycznia 2021 r., I USK 16/21, LEX nr 3106017; z dnia 8 grudnia 2020 r., I UK 379/19, LEX nr 3089631). W niniejszej sprawie wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż 10.000 zł, co musi powodować odrzucenie skargi kasacyjnej. Podejmowana przez stronę skarżącą próba wykazania, że wartość przedmiotu zaskarżenia jest inna i wynosi 388.798,00 zł, ponieważ płatnik złożył jedno odwołanie od decyzji organu rentowego – jest całkowicie nieudana. W orzecznictwie Sądu Najwyższego

wyjaśniono, że w sprawie o ustalenie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne wartość przedmiotu zaskarżenia (art. 398² § 1 k.p.c.) określa się odrębnie względem każdego ubezpieczonego (zob. uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 12 czerwca 2014 r., II UZP 1/14, OSNP 2014 nr 12, poz. 168).

Niezasadne jest wreszcie twierdzenie skarżącej, że skoro po rozdzieleniu spraw Sąd Okręgowy nie dokonał weryfikacji wartości przedmiotu sporu w sprawie, podana przez płatnika w odwołaniu kwota wartości przedmiotu sporu pozostaje aktualna w postępowaniu apelacyjnym i kasacyjnym. W sprawach, w których dopuszczalność skargi kasacyjnej jest uzależniona od wartości przedmiotu zaskarżenia, sąd jest uprawniony do jej badania i oznaczenia prawidłowej wartości na etapie postępowania kasacyjnego. Wykluczenie tej możliwości przeczyłoby regulacji art. 398² § 1 zdanie pierwsze k.p.c., która wyraźnie stawia granice dopuszczalności skargi kasacyjnej dyktowane wartością przedmiotu zaskarżenia. Brak formalnego sprawdzenia wartości przedmiotu zaskarżenia podanej w odwołaniu albo apelacji (zażaleniu) nie eliminuje możliwości weryfikacji tej wartości w postępowaniu kasacyjnym (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 20 stycznia 2017 r., I CZ 105/16, LEX nr 2224601; z 8 grudnia 2016 r., I CZ 97/16, LEX nr 2188616 oraz z 6 marca 2018 r., I UZ 119/17, LEX nr 6456371). Powyższe stanowisko wynika z tego, że art. 398² k.p.c. ma charakter bezwzględny i nie jest dopuszczalne dowolne oznaczenie przez stronę wartości przedmiotu zaskarżenia w celu zapewnienia sobie dostępu do postępowania kasacyjnego. Uprawnionym sposobem weryfikacji tej wartości jest zwrócenie się do organu rentowego o ustosunkowanie się do wskazanej w skardze kasacyjnej wartości przedmiotu zaskarżenia (postanowienie Sądu Najwyższego z 22 czerwca 2011 r., II UZ 20/11, LEX nr 1068051). Swoboda, z jaką strona skarżąca określa wartość przedmiotu zaskarżenia kasacyjnego, aktywuje obowiązek sądu drugiej instancji, który jest nie tylko uprawniony, lecz wręcz zobowiązany do zweryfikowania – w razie wątpliwości – oznaczonej w skardze kasacyjnej wartości przedmiotu zaskarżenia (por. postanowienie z dnia 11 maja 2022 r., II UZ 5/22, niepubl.).

W niniejszej sprawie doszło do formalnego sprawdzenia przez Sąd Apelacyjny w Gdańsku z urzędu wartości przedmiotu zaskarżenia (na podstawie

art. 25 § 1 k.p.c. w związku z art. 368 § 2 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c.). Sąd ustalił tę wartość na kwotę 1.022,30 zł i wyjaśnił, że jest to kwota odpowiadająca różnicy w wysokości składek ubezpieczonego Z.W. zaewidencjonowanych na jego koncie i składek należnych wynikających z zaskarżonej decyzji organu rentowego. W zażaleniu nie zakwestionowano tych wyliczeń odnoszących się do konkretnego zainteresowanego.

Biorąc powyższe pod uwagę, zażalenie należało oddalić – na podstawie art. 394¹ § 3 k.p.c. w związku z art. 398¹⁴ k.p.c. O kosztach postępowania orzeczono na podstawie § 9 ust. 2 i § 10 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (aktualnie jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 265).

[SOP]

[as]